

i Latin vilde have ogsaa for denne Klasse af Elever, for nogle af dem endog med Hensyn til det særlige Fag, hvortil de siden vilde opoffre sig, idet han tillige har fremhævet, at derved Underviisningen for de ikke studerende Elever kunde blive fælles med de Studerendes igjennem fire Classer. Men, hvorvel det ikke skal negtes, at nogen Latinkundskab kunde i og for sig være ønskelig for Realeleverne saavel med Hensyn til andre Underviisningsfag (ikke blot Fransk, men navnlig ogsaa Historie) som med Hensyn til den senere ogsaa for Mænd, der leve i en praktisk Virksomhed af reent realistisk Natur, siundom indtrædende Berørelse med Forestillinger, ved hvis Behandling, og med Hjælpe midler, ved hvis Benyttelse Latinen vilde være dem til Nytte, maa det dog ansees for saare tvivlsomt, om man ved den Tid og Kraft, hvorpaa man ved den hele Underviisningsplan tør gjøre Regning, vilde kunne ved Siden af en nogenlunde afrundet Kundskab i de andre Fag ogsaa opnaae en saadan Latinkundskab, at den virkelig siden kunde bevares og yde den tilsigtede Nytte. Naar hertil kommer, at efter de lærde Skolers nuværende Underviisningsplan Underviisningen i Latin først begynder i 3die Klasse, men da ogsaa der og i 4de Klasse skal drives med muligste Kraft, idet de nyere Sprog træde noget tilbage, synes det klart, at Deeltagelsen i denne Latinunderviisning (hvis den drives rigtigt) for Realeleverne i det i Almindelighed næstsidste og tredie sidste Aar af deres Skolegang vilde paa en betænkelig Maade adsprede Kræfterne og aflede fra det nærmeste Formaal.

Albetsbetingelsen for at indstille sig til Examen er allerede omhandlet. En Bemærkning har man derimod her at tilføje. Det kunde, da Realdisciplene skulle aflægge Prøve i samme Fag (Tydsk, Fransk, Jordbeskrivelse og Naturhistorie) til Afgangsexamen som de studerende Disciple ved den lærde Skoles Afgangsexamens første Deel, være et Spørgsmaal, om Realdisciplene i disse Fag ikke kunde stedes til Examen under Æet med de studerende Disciple. Dette har oprindeligen under Sagens Behandling været paatænkt, men er, efter hvad derimod fra flere Sider er yttret, blevet opgivet. Det maa nemlig erkendes at være

meget vanskeligt, om ikke uopnaaeligt, i den kortere Skoletid at bringe Realdisciplene til samme Trin af Kundskab og Modenhed som de studerende Disciple, der, naar de indstille sig til den nævnte Prøve, efter den for denne gjældende Aldersbestemmelse, ville være et Aar ældre, og, foruden Alderens Modenhed, have et Aars fortsatte Underviisning forud. Der turde ved en saadan Combination opstaae en paa hele Opfatningen af Underviisningen tilbagevirkende Sammenligning, der led af den Stjærhed, som fremkom deels deraf, at medens vistnok Realdisciplene havde kunnet samle deres Flid paa i det Hele færre Fag, havde de dog samtidigt flere Fag at prøves i, deels deraf, at de studerende Disciple i Almindelighed vilde have en noget længere Underviisningstid (æet Aar) forud og i visse Fag en særlig Understøttelse i den classiske Underviisning. Dertil kommer, at en fælles Prøve i disse Fag i ethvert Fald ikke vilde kunne finde Sted ved de Skoler, der blot ere Realskoler, en Omstændighed, som vilde medføre en Uligelighed i Prøvens Afholdelse, der ikke kunde andet end være betænkelig.

ad § 5.

Naar en Modenhedsprøve for Realdisciplene med en vis dertil knyttet Berettigelse anordnes holdt ved de lærde Skoler, vil man ikke uden Ubillighed kunne negte de private Skoler, der i Udviklingen af Realunderviisningen tildeels ere gaaede forud, Afgang til at holde en lignende Examen med samme Virkning. Det Samme gjælder de Realskoler, som enten heelt eller tildeels paa Communens Bekostning ere oprettede i Provindsbyerne (Helsingør, Vordingborg, Slagelse). Men det ligger paa den anden Side i Forholdets Natur, at denne Ret ikke ubetinget kan tillægges ethvert Institut, der under enhverformhelt Bestyrer optræder, men kun det, hvis Bestyrers Personlighed og hvis hele Stilling vækker Tilltro.

Det følger fremdeles af Forholdet, at det Offentlige maa sikke sig en vis Control med en saadan Examens Afholdelse i de private og kommunale Realskoler, hvilken, naar Berettigelsen til at holde den kun meddeles saadanne Skoler, hvis hele Læreкурс viser en til de offentlige Skoler svarende fuldstændig Udvikling,